

Příloha č. 3 ke stanovisku

zástupkyně veřejného ochránce práv ve věci záplavových území

Výňatek ze závazných částí plánů oblastí povodí (Dyje a Moravy) pro území Pardubického kraje

2.2 Správné postupy ochrany před povodněmi a negativními účinky sucha v oblasti povodí Dyje

* Podporovat akumulaci vodohospodářské funkce krajiny jako prevenci proti velkoplošným povodním prostřednictvím zvyšování retenční kapacity území a zpomalením odtoku vod z území, která je rovněž vhodným adaptačním opatřením proti suchu v případě budoucího nepříznivého vývoje klimatu.

* Při stanovení návrhového průtoku protipovodňových opatření vycházet z koncepčních dokumentů, týkajících se protipovodňové ochrany na území dotčených krajů a dále z hodnot doporučené zabezpečení ochrany podle pravděpodobnosti opakování povodňového nebezpečí takto:

- historická centra města, historická zástavba $\geq Q_{100}$

- souvislá zástavba, průmyslové areály $\geq Q_{50}$

- rozptýlená obytná a průmyslová zástavba a souvislá chatová zástavba $\geq Q_{20}$

- izolované objekty - individuální ochrana

s přihlédnutím k počtu obyvatel zaplavovaného území, k hodnotě majetku a možné výši škod při povodni a k hloubce záplavy a rychlosti proudění v ní.

* Při zajištění ochrany lidských sídel proti povodním pomocí ochranných hrází se u nich doporučuje volit návrhový průtok na Q_{100} , aby se minimalizovalo možné přelití hrází a jejich následné rozplavení, a tak se předcházelo nebezpečí vzniku povodňových škod na chráněném majetku, případně ohrožení lidských životů z povodňové vlny vzniklé rozplavením ochranných hrází.

* Navrhování preventivních opatření pro ochranu před povodněmi provádět na podkladě studií odtokových poměrů, ekologických charakteristik vodních toků a na základě rizikové a finanční analýzy posuzující náklady a užítky těchto opatření.

* V aktivní zóně záplavového území postupovat při povolování staveb v souladu s § 67 zákona o vodách č. 254/2001 Sb. Usilovat o odstranění všech stávajících objektů existujících ke dni stanovení záplavového území vodoprávním úřadem z aktivní zóny záplavového území.

* V záplavovém území mimo aktivní zónu povolit realizaci nových staveb pouze v zastavěném území a s tím, že tyto stavby nesmí být podsklepené a přízemní podlaží bude vyvýšeno nad okolní terén. V záplavovém území zásadně neumísťovat rizikové objekty typu nemocnice, domovy důchodců či školní a předškolní zařízení. Takové rizikové objekty by také neměly být umístovány bezprostředně za vysokými ochrannými hrázemi ($h > 2$ m). V případě, že se takové objekty navrhují pod ochranou vysokých hrází, je nutné tuto skutečnost při jejich projektování zohlednit.

* Záplavová území, kde se dosud nenachází žádná zástavba, udržet bez staveb pro možnost rozlivu velkých vod a nepovolovat zde žádné nové stavební objekty vedoucí k postupné urbanizaci těchto prostorů.

* Zamezit dlouhodobému skladování odplavitelného materiálu v záplavovém území.

* Pokud jsou náklady na protipovodňová opatření srovnatelné nebo vyšší než hodnota ochráněného majetku, prosazovat raději možnost vykoupení veškerých nemovitostí v ohroženém území pro umožnění neškodného rozlivu velkých vod.

* Komunikace v záplavových územích realizovat buď v úrovni stávajícího terénu, nebo s dostatečně kapacitními inundačními mosty a propustky pro umožnění plynulého proudění vyběžených velkých vod.

* Inženýrské stavby nadzemní i podzemní vést v souběhu s vodním tokem minimálně 6 m a více od břehových hran vodních toků, u ohrázených toků alespoň 8 m a více od vzdušných pat hrází.

* Pomocí jednoduchých i komplexních pozemkových úprav přispívat ke zvyšování retenční schopnosti krajiny prostřednictvím vodohospodářsky a protierozně vhodných úprav struktury pozemků, například změnami kultur a způsobu hospodaření v ploše povodí, vytvářením retenčních prostor, zasakovacích pásů, příkopů a všech ostatních protierozních opatření.

* U staveb většího rozsahu, které výrazně změní zasakování a přirozený povrchový odtok dešťových vod, vyžadovat již ve stádiu územního plánování a projektové přípravy taková řešení, aby nedocházelo k negativnímu ovlivnění odtokových poměrů ve vodních tocích urychleným odtokem velkého množství dešťových vod, například budováním retenčních nádrží, zasakovacích příkopů a jiných vhodných opatření pro hospodaření s dešťovými vodami.

* Veškeré nezbytné stavby dopravní a technické infrastruktury v záplavových územích projektovat a provádět tak, aby jejich nepříznivý vliv na odtokové poměry byl co nejmenší.

* Nezbytná přemostění provádět prioritně kolmo na vodní toky, vzhledem k charakteru říční sítě v celé oblasti povodí Dyje vyžadovat vždy jedno mostní pole přes vlastní koryto vodních toků se založením opěr až za břehovými hranami a s převýšením spodní hrany nosné konstrukce minimálně 0,5 m nad úroveň stoleté vody. Pokud vzhledem k místním poměrům není možno požadované převýšení nad stoletou vodou splnit, je nutno výškově situovat přemostění alespoň 0,5 m nad návrhový průtok koryta, u neupraveného koryta tak, aby v minimální míře vzdouvalo velké vody. Hydraulické výpočty hladin velkých vod v profilech mostů, včetně jejich ovlivnění těmito mosty se doporučují provádět pomocí ustáleného nerovnoměrného proudění, zejména u řek a potoků protékajících intravilány obcí a měst.

* Respektovat budoucí možnost negativních vlivů klimatických změn a s tím spojených změn četnosti výskytu a intenzity extrémních hydrologických jevů, tj. jak povodní, tak i období sucha, a tuto skutečnost zohlednit při rozdělení prostorů vodních nádrží a při návrzích funkčních objektů vodních děl.

Výňatek ze závazné části Plánu oblasti Horního a středního Labe

2.2 Správné postupy v oblasti ochrany před povodněmi a negativním účinkem sucha

* podporování akumulacní vodohospodářské funkce krajiny jako prevence proti velkoplošným povodním prostřednictvím zvyšování retenční kapacity území a snižování odtoku a jako prevence proti suchu v rámci adaptačních opatření proti nepříznivému vývoji změny klimatu,

* preventivní opatření pro ochranu před povodněmi provádět na podkladě studií odtokových poměrů, ekologických charakteristik vodních toků a na základě rizikové a finanční analýzy posuzující náklady a užítky těchto opatření, záplavové území, kde se dosud nenachází žádná zástavba, ponechat pro možnost rozlivu velkých vod a nepovolovat zde žádné nové objekty zvyšující urbanizaci těchto prostorů,

* pokud je náklad na protipovodňové opatření srovnatelný či vyšší než hodnota ochráněného majetku, prosazovat možnost vykoupení veškerých nemovitostí v záplavových územích pro umožnění neškodného rozlivu velkých vod,

* pomocí komplexních pozemkových úprav zvyšovat retenční schopnosti krajiny prostřednictvím změny kultur a hospodaření v povodí, vytvářením retenčních prostor, zasakovacích pásů, remízků apod.,

* realizace technických adaptačních opatření na předpokládané klimatické změny a s tím spojené změny četnosti výskytu i intenzity extrémních hydrologických jevů, tj. jak povodní, tak i období sucha, a zohlednění tohoto při rozdělení prostorů a při návrzích funkčních objektů vodních děl.